

TYÖKOKEMUKSENI TIETOTEKNIKASTA JA TIETOHALLINNOSTA

Vuosina 2000-2003 Valtiokonttorin Rahoitus-yksikössä:

Järjestelmä: Valtiokonttorin toimistodokumenttijärjestelmä

Oma roolini: Projektipäällikkö (11 kk:n määräaikainen valtion virkasuhde), tehtävänä uuden toimistodokumenttijärjestelmän käyttöönotto Rahoitus-yksikössä (ml. tietorakenteiden määrittelyt ja noin 120 käyttäjän koulutus).

Ympäristö: Microsoft SharePoint Portal Server. Hanke kattoi Valtiokonttorin kaikki yksiköt. Jokaisessa yksikössä oli oma projektinsa, joiden päälliköt olivat yhteistyössä keskenään. Samassa yhteydessä Valtiokonttorin kaikkien Windows NT -työasemien käyttöjärjestelmäksi vaihdettiin Windows XP.

Järjestelmä: eVK – Valtiokonttorin sähköiset palvelut

Oma roolini: Valtiokonttorin Rahoitus-yksikön eVK-työryhmän jäsenenä hankkeessa, jonka tarkoituksena oli Valtiokonttorin sähköisten palvelujen uudistaminen:

- Sisältöprojekti (intranet – ekstranet – internet), keväällä 2001
- Intranet-projekti (syksystä 2001 kesäkuuhun 2002)
- Internet-kotisivuprojekti (keväästä 2002 alkaen)

Ympäristö: Internet ja Valtiokonttorin sisäinen verkko, jossa NT-palvelimet ja työasemat.

Järjestelmä: Valtiokonttorin varainhankintapuolen järjestelmäkokonaisuus.

Oma roolini: Konsulttina ja dokumentoinnista vastaavana projektisihteerinä tietojärjestelmien uudistamishankkeessa, joka muodostui seuraavista peräkkäisistä projekteista (4/2000-1/2003):

- Rahoitustietojärjestelmän vaatimusmäärittelyprojekti
- Tarjouskilpailuprojekti (EU-säännösten mukainen kv. tarjouskilpailu, johon tuli yli 20 tarjousta eri maista)
- Evaluointiprojekti (kahden parhaan järjestelmän arviointi ja koekäyttö)
- Treman Finance KIT -järjestelmän käyttöönottoprojekti

Konsulttina toin hankkeeseen mm. laajempaa finanssi-instrumenttien tuntemusta kuin mistä Valtiokonttorilla oli kokemusta sekä ulkomaisten ohjelmistotoimittajien kanssa tarvittavaa kommunikointitaitoa.

Projektisihteerinä dokumentoin sekavatkin asiat asiantuntevasti päivittäin Web-tekniikalla palvelimelle, mistä kaikilla sidoshenkilöillä oli mahdollisuus seurata projektin tapahtumia. Valtiokonttorin pääjohtaja Wuolijoen mukaan tämä hanke oli Valtiokonttorin kaikista tietojärjestelmähankeista eräs parhaiten onnistuneista ellei paras.

Ympäristö: Tarjouskilpailussa arvioitiin eri ympäristöissä toimivia järjestelmiä. Valittu järjestelmä toimii Sun/Solaris-palvelimilla, käyttö aluksi Windows NT -työasemilta, keväästä 2003 alkaen Windows XP-työasemilta.

Vuosina 1995-99 yksityishenkilönä ja itsenäisenä konsulttina:

Järjestelmä: Internet, erityisesti vakuutusalan näkökulmasta

Oma roolini: Laadin Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston ylijohtajan tilaamana konsulttityönä (1998-99) vakuutusvalvontaviranomaisten kansainväliselle organisaatiolle selvityksen niistä mahdollisuuksista ja potentiaalisista ongelmista, joita internetin lisääntyvä käyttö vakuutusosalalla eri osapuolille aiheuttaa. Pidin aiheesta esityksen Meksikossa kansainvälisessä konferenssissa, jossa oli noin 250 kuulijaa yli 80 maasta. Sivutuotteena syntyi vakuutusalan linkkikokoelma, joka löytyy vieläkin osoitteesta www.iais.net/svision.

Ympäristö: Selvitys kattoi kaikki ne tavat, joilla internetiä voidaan käyttää (myös langattomat).

Järjestelmä: Internet

Oma roolini: Olen tutustunut internetin tekniikkaan ja tietosisältöön elokuusta 1995 alkaen sekä laatinut sinne harjoituksen vuoksi oman kotisivu-kokonaisuuden, jonka osoite on nykyisin www.ahjos.net 1990-luvulla ylläpidin kotisivujani yleensä viikottain ja julkaisin siellä mm. artikkelikokoelman "Tietotekniikka ja johtaminen mikrojen aikakaudella". Sittemmin ylläpito on ollut satunnaista ja sivuillani on tällä hetkellä paljon vanhentunutta sisältöä. Web-sivuillani on rekisteröity yhteensä jo yli 170 tuhatta käyntiä. Aiemmin olin myös aktiivinen kirjoittaja eräillä kotimaisilla ja kalifornialaisilla keskustelufoorumeilla.

Ympäristö: Maailmanlaajuinen verkosto, jota käytetään erilaisilta työasemilta joko puhelinverkon, kaapeli-tv-verkon tai organisaation oman lähiverkon välityksellä, nykyisin myös langattomasti.

Ajattelutapa: Oliopohjainen analyysi ja suunnittelu.

Oma roolini: Olen opiskellut ja soveltanut oliopohjaista (Object Oriented) ajattelua vuodesta 1991 alkaen aina kun siihen on ollut mahdollisuus. Kysymys on ollut lähinnä tavasta hahmottaa kokonaisuuksia, mikä on selkeyttänyt muidenkin ajattelutapoja eri hankkeissa.

Ympäristö: Suurin hyöty saavutetaan suurissa ja monimutkaisissa järjestelmäkokonaisuuksissa, joihin kohdistuu alituisia muutosvaatimuksia.

Järjestelmä: Postipankin treasury arvostuslaskenta (1996)

Oma roolini: Tein ulkopuolisena konsulttina koron- ja valuutanvaihtosopimusten arvostusperiaatteita koskevan selvityksen ja kannanoton.

Ympäristö: AS/400, Windows NT

- Järjestelmä:** CompuServe, joka oli ennen internetiä urauurtava amerikkalainen sähköpostijärjestelmä. Varsinkin sen PC-alaa koskevilta keskustelufoorumeilta ja niihin liittyvistä "kirjastoista" löytyi aiemmin alan tuorein tietous. Sitten Web on sen korvannut ja yhtiö siirtyi AOL:n (America Online) omistukseen.
- Oma roolini:** Päivittäinen käyttäjä vuosina 1993-99, erityisesti PC-alan kehityksen seuraamiseksi. Toisinaan myös aktiivinen keskustelija PC-ohjelmistoja koskevilla amerikkalaisilla foorumeilla.
- Ympäristö:** Muodosti oman maailmanlaajuisen ympäristönsä, jota käytettiin erilaisilta työasemilta, useimmiten puhelinverkon välityksellä. Integroitunut sittemmin lähes täydellisesti internetiin.

- Järjestelmä:** Microsoft Network (MSN)
- Oma roolini:** Tutustuin järjestelmään kesällä 1995 betatestaajana.
- Ympäristö:** MSN muodosti oman maailmanlaajuisen ympäristönsä, jota käytettiin PC-työasemilta puhelinverkon välityksellä. Integroitiin vuoden 1996 lopussa internetiin, joten sitä ei enää ole, joskin samaa nimeä käytetään nyt eri asiasta.

- Järjestelmä:** Microsoft Windows 95/98 käyttöjärjestelmä.
- Oma roolini:** Windows 95:n betatestaaja. Laadin Microsoftille tammi-kesäkuussa 1995 yhteensä englanninkielistä 18 testiraporttia. Sittenmin normaali päivittäiskäyttäjä ja omien koneitteni asentaja (nykyisin Windows XP ja WiFi-tukiasema).
- Ympäristö:** Yksittäiset PC:t ja työryhmäverkot. Testiympäristönä minulla oli kotona Windows 95/98 -tekniikalla rakennettu 2 pöytäkoneen ja yhden kannettavan PC:n muodostama Ethernet-lähiverkko, josta internetyhteys.

Vuosina 1993-95 Kansallis-Osake-Pankissa:

- Järjestelmä:** KOP:n treasury myynnin seuranta ja ohjaus.
- Oma roolini:** Treasury myyntiyksikön kehityspäällikkönä korvasin aiemmin taulukkolaskentaohjelmalla tehdyn suppean sovelluksen laajemmalla "middleware"-tyyppisellä tietokantasovelluksella. Toimin sen sovelluskehittäjänä, ohjelmoijana ja pääkäyttäjänä. Tekemäni järjestelmä kokosi tietoja pankin isoista perusjärjestelmistä PC:ssäni olevaan tietokantaan, josta tuotin erilaisia raportteja dealing-organisaation, sen johdon ja suurasiaakkaista vastaavien rahoituspäälliköiden käyttöön.
- Ympäristö:** Microsoft FoxPro-sovellus PC-ympäristössä.
- Järjestelmä:** Tekoälyyn perustuvan valuuttamallin pohjalta asiakkaiden lukuun tehtyjen valuuttakauppojen asiakasraportointi.
- Oma roolini:** Tuotin tarvittavat asiakasraportit.
- Ympäristö:** Quattro Pro -taulukkolaskentaohjelma PC:llä.

- Järjestelmä: Kaikki ne koneelliset ja (puoli)manuaaliset järjestelmät, joilla pankissa ja sen tytäryhtiöissä tuotetaan, käsitellään, kuljetetaan, säilytetään, pidetään esillä tai hävitetään asiakirjoja.
- Oma roolini: Suurasiakastoiminnon edustaja ja aktiivinen projektiryhmän jäsen KOP:n konsernitason Asiakirjahallintoprojektissa, jonka tehtävänä oli selvittää vallitseva nykytila ja tehdä esityksiä kehittämishankkeiksi.
- Ympäristö: Projektin työ kattoi kaikki muut tietojenkäsittely-, konttori- ja arkistotekniikat paitsi ei suurissa tapahtumankäsittelyjärjestelmissä tietueittain tapahtuvaa pankkitapahtumien käsittelyä.

Vuosina 1989-92 Kansallis-Osake-Pankissa:

- Järjestelmä: Helsingin Rahamarkkinakeskus Oy:n (HRMK) selvityskeskus. Fuusion jälkeen toiminta jatkuu nimellä Suomen Arvopaperikeskus (APK).
- Oma roolini: Aluksi olin KOP:n edustajana työvaliokunnassa, joka määritteli HRMK:n selvitystoiminnan periaatteet. Sen jälkeen olin KOP:n edustajana HRMK:n tietotekniikkatyöryhmässä ja turvallisuustyöryhmässä suunnittelemassa ao. toimintoja sillä tasolla, millä osakkaat siihen osallistuivat. Riskienhallinnan asiantuntijana selvitin HRMK:n toiminnalliset riskit toimivan johdon kanssa.
- Ympäristö: Tietojärjestelmä toteutettiin yhdistettynä PC- ja Tandem-sovelluksena.
- Järjestelmä: Kotimaisten korko-optioiden front- ja back-office-järjestelmät KOP:ssa. Järjestelmän front-office-osa myytiin sittemmin myös HSSP:n, OKO:n ja SKOP:n käyttöön.
- Oma roolini: Määrittelyyn ja suunnitteluun osallistuva projektipäällikkö.
- Ympäristö: Front-office-osa toteutettiin C-kielellä, Btrieveillä ja erillisellä grafiikkapakettilla, back-office-osa Paradoxilla. Molemmat toimivat PC:llä.
- Järjestelmä: Kaikki KOP:n treasuryjärjestelmät
- Oma roolini: Järjestelmien käyttäjien ja raportinsaaajien tyytyväisyyden ja kehitystoiveiden laaja kartoitus haastattelututkimuksena (suoritettiin kattavasti vain kerran).
- Ympäristö: IBM-suurkone, VAX/VMS, Sun/Unix, PC-verkko, AS/400, Macintosh.
- Järjestelmä: KOP:n koron- ja valuutanvaihtosopimusten hoitojärjestelmä.
- Oma roolini: Määrittelyyn ja suunnitteluun osallistuva projektipäällikkö.
- Ympäristö: Toteutettiin Paradoxilla PC:lle.
- Järjestelmä: Johdannaisinstrumenttien käsittelyyn tarkoitettu järjestelmä.
- Oma roolini: Valmispaketin (SunGard Devon) implementointiprojektin projektipäällikkö.
- Ympäristö: Sun/Solaris-lähiverkko.

Järjestelmä: Edellä mainitun valmispaketin opetusohjelma.
Oma roolini: Laadin opetusohjelman, johon nappasin yli 200 kuvaruutunäyttöä em. sovelluksesta ja varustin ne hypertekstilinkein, joita painamalla käyttäjä siirtyi sivulta toiselle todellisen ohjelman logiikkaa vastaavalla tavalla tai sai esille käsikirjoista kopioituja ohjeita.
Ympäristö: Toteutus HyperPAD-ohjelmalla PC:ssä.

Järjestelmä: Pankin treasurytoiminnan varajärjestelmä katastrofi- tai kriisitilanteessa.
Oma roolini: Osallistuin valtakunnalliseen "PATO-92"-harjoitukseen KOP:n treasury tietojärjestelmäosaston puolesta ja vastasin tarvittavien evakuointisuunnitelmien päivittämisestä ja/tai laadinnasta oman lähiympäristöni osalta. Siitä lähtien kuuluin myös ns. valmiusryhmään, jonka tehtävänä on tarvittaessa siirtää pankin pääkonttorin toiminnot nopeasti pois Helsingistä.
Ympäristö: Varaympäristö, johon KOP olisi siirtynyt, ellei Helsingissä olisi voinut enää työskennellä eivätkä pankin keskustietokoneet olisi toimineet.

Järjestelmä: KOP:n laaja lähiverkko.
Oma roolini: Treasury edustajana "laajan lähiverkon turvallisuustyöryhmässä", joka selvitti erityisesti lähiverkon tietoturvakysymyksiä.
Ympäristö: TokenRing-tekniikalla toteutettu OS/2-LanManager-palvelimin varustettu laaja lähiverkko, jossa tuhansia työasemia. Selvityksessä otettiin huomioon myös muilla tekniikoilla toteutettujen osaverkkojen erityispiirteet, kuten VAX-keskuslaitteiston ympärille Digitalin tekniikalla rakennettu lähiverkko ja treasury käyttämä Sun/Unix-lähiverkko.

Vuonna 1989 itsenäisenä konsulttina:

Järjestelmä: Rahamarkkinoiden markkinatieto- ja kaupankäyntijärjestelmät.
Oma roolini: Järjestelmäkartoituksen ja "feasibility study":n laatiminen, tilaajina Startel Oy ja Talouselämä-lehti. Startelin toimitusjohtajan mukaan he saivat selvityksestäni sittemmin toteutuneen toimintansa kannalta olennaiset perustiedot.
Ympäristö: Suomalaiset pankit ja yritykset. Haastattelin noin 30 potentiaalista asiakasta Helsingissä, Turussa ja Jyväskylässä.

Vuosina 1987-88 optiopörssihankkeen toimitusjohtajana:

- Järjestelmä: Helsingin Optio- ja Futuuripörssi HOFE:n kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmä.
- Oma roolini: HOFE:n ja Helsingin Pörssiclearing Oy:n toimitusjohtajana vastasin järjestelmän ideoinnista ja prototyypin teettämisestä järjestelmien "omistajana". Järjestelmää ei ehditty toteuttaa prototyypitasoa pidemmälle, kun osakkaat pääsivät alunalkaen tavoiteltuun sopimukseen kilpailevien optiopörssihankkeiden yhdistämisestä Suomen Optiomeklarit Oy:hyn (sittemmin HEX Oyj, nykyisin OMX).
- Ympäristö: Paradox ym. PC-lähiverkossa.

Vuosina 1979-87 Kansa-konsernissa:

- Järjestelmä: Kansa-konsernin valuuttahallintojärjestelmä, joka sisälsi valuuttatilit, eurobondit ja valuuttalainat, remburssit sekä konsernin vaatimukset täyttävän monivaluuttalaskentatoimen, johon kuului mm. valuutta-aseman seuranta yhtiöittäin, tulosityksiköittäin ja konsernitasolla. Järjestelmä oli aikansa huipputasoa ainakin pohjoismaissa.
- Oma roolini: Ulkomaanliikkeen raha-asioista ja konsernin valuuttahallinnosta vastaava johtaja. Järjestelmän ideoija, suunnittelija, teettäjä, edelleenkehittäjä, käyttäjä ja "omistaja".
- Ympäristö: DMS3-kehitin, joka generoi Fortran-koodia, Honeywell-suurkone GEIS:n omistamassa maailmanlaajuisessa Mark III-verkossa
- Järjestelmä: Finanssi-Kansan muut järjestelmät, joilla hoidettiin mm. leasingsopimuksia ja pörssiosakesijoituksia.
- Oma roolini: Yhtiön toimitusjohtajana osoitin alaisilleni suuntaa, osallistuin järjestelmien määrittelyyn sekä päätin hankinnoista. Toimin myös "VAX-managerina" ja täydensin pörssisijoitussovellusta ohjelmoijana.
- Ympäristö: Mark III, MicroVAX/VMS, jossa Mimer-tietokantasovelluskehitin.

Vuosina 1975-78 Kansa-konsernissa:

- Järjestelmä: Eläke-Kansan ja Eläkekassa Tuen kaikki vakuutusteknilliset rekisterit ja laskentajärjestelmät (TEL lisäetuineen, YEL, vapaamuotoiset työeläkkeet).
- Oma roolini: Eläkevakuutusyhtiön ja eläkekassan aktuaarina vastasin vakuutusteknillisestä laskentatoimesta kokonaisuutena. Järjestelmien "omistaja". (Eläkekassa Tuki oli vuonna 1935 perustettu eläkekassa, joka huolehti E-osuuskauppaliikkeen työntekijöiden eläketurvasta.)
- Ympäristö: PL1, Cobol ja manuaaliset rutiinit, IBM-suurkone ja ohjelmoitavat laskukoneet.

Vuosina 1971-74 Kansa-konsernissa:

Järjestelmä: TEL-lisäeläkevakuutusten tarjouslaskenta, vakuutusmaksujen laskenta ja vakuutusteknisen vastuvelan laskenta. Pienehkö, mutta tärkeä erillissovellus, joka oli samalla Kansa-konsernin ensimmäinen Cobol-sovellus. Sitten Cobolista tuli koko Kansa-konsernin standardi.
Oma roolini: Suunnittelu, toteutus, käyttö. Järjestelmän "omistaja".
Ympäristö: Cobol, IBM-suurkone.

Vuonna 1970 Oy Nokia Ab:ssä:

Järjestelmä: Nokia Datan järjestösovellus.
Oma roolini: Cobol-ohjelmoinnin opiskelu, järjestösovelluksen erään osan ohjelmointi ja GE-400-sarjan tietokoneen operoinnin harjoittelu. Tarkoituksena oli kouluttaa minusta GE-600-konesarjan käyttäjärjestelmäasiantuntija. GE-600 oli silloin vasta tulossa oleva markkinoiden suurin tietokone, jota esim. isot pankit sitten käyttivät keskustietokoneenaan. (GE:n tietokonetuotannon myynnin jälkeen koneet tunnettiin Honeywell-nimisinä).
Ympäristö: Cobol, GE-400-sarjan tietokoneet.